

Algebra zbiorów

1. Wyznacz elementy zbioru:

- (a) $A = ((-5, 6] \setminus \{-2, 3\}) \cap \mathbb{Z}$,
- (b) $B = ((-5, 6] \setminus [-2, 3]) \cap \mathbb{N}$,
- (c) $C = (\{-5, 3\} \setminus [-2, 3]) \cap \mathbb{R}_+$,
- (d) $D = (\{-5, 3\} \cap \mathbb{R}_+) \cup ([-2, 3] \cap \mathbb{Z}_-)$.

2. Rozważmy algorytm:

$$\text{Alg} = \{x := 0; y := 0; \text{ while } x^2 \leq 50 \text{ do } x := x + 1; y := x \text{ div } 2 \text{ od}\}.$$

Wypisz

- (a) wybrane zbiory,
- (b) wybrane ciągi,

jakie można utworzyć korzystając z (nie koniecznie wszystkich) liczb naturalnych y osiągalnych poprzez wykonanie tego algorytmu, z uwzględnieniem krotności ich występowania. Czy liczba otrzymanych zbiorów odpowiada liczbie uzyskanych ciągów?

3. Liczby naturalne można definiować jako zbiory stosując następującą definicję von Neumanna:

$$0 \stackrel{\text{def}}{=} \emptyset, \quad 1 \stackrel{\text{def}}{=} \{0\}, \quad n + 1 \stackrel{\text{def}}{=} \{0, 1, \dots, n\}.$$

Na przykład $2 = \{0, 1\} = \{\emptyset, \{0\}\} = \{\emptyset, \{\emptyset\}\}$. Korzystając z tej definicji

- (a) wyznacz liczby 3, 4, 5,
- (b) zaproponuj algorytm obliczający liczbę naturalną n ,
- (c) zaproponuj algorytm wyznaczający n pierwszych liczb naturalnych.

4. Rozważmy następujący algorytm:

$$\text{Alg}(A, n) = \{ \text{ if } n > 0 \text{ then } A := P(\text{Alg}(A, n - 1)); \text{ fi return } A \}.$$

Wyznacz końcową wartość zbioru A uzyskaną po wykonaniu algorytmu:

- (a) $\text{Alg}(\emptyset, 0)$,
- (b) $\text{Alg}(\{0, 1\}, 2)$,
- (c) $\text{Alg}(\emptyset, 3)$.

Jaka jest moc $\text{Alg}(\emptyset, k)$?

5. Ile elementów ma zbiór:

- (a) $E = \{x : x \in \mathbb{N}, x \text{ jest wielokrotnością } 4 \text{ i } x < 50\}$,
- (b) $F = \{2 + (-1)^n : n \in \mathbb{N}\}$,
- (c) $G = \{3z + 1 : z \in \mathbb{Z} \text{ i } |z| < 4\}$,
- (d) $H = \emptyset$,
- (e) $I = \{\emptyset\}$,
- (f) $J = \{\emptyset, \{\emptyset\}\}$,
- (g) $K = \{\emptyset, \emptyset, \emptyset\}$?

Ile podzbiorów ma każdy z wymienionych zbiorów?

6. Wyznacz zbiory potęgowe zbiorów $\emptyset$, $\{\emptyset\}$, $\{a\}$, $\{0, 10, 11\}$.

7. Rozważmy program $Pr_1(n) = \{x := 0; y := 0; \text{while } y < 20 \text{ do } y := x + 1; x := y \cdot n \text{ od}\}$. Niech $X(n)$ oznacza zbiór wszystkich wartości y osiągalnych poprzez wykonanie programu $Pr_1(n)$. Wyznacz zbiór potęgowy zbioru $X(2) \cap X(3)$.

8. Rozważmy następujące algorytmy:

$$Alg1(A, n) = \{ \text{if } n > 0 \text{ } A := Alg1(A, n - 1); \text{ fi } A := A \cup \{n\}; \text{ return } A \},$$

$$Alg2(B, n) = \{ \text{if } n > 0 \text{ } B := Alg2(B, n - 1); \text{ fi } B := B \oplus \{n\}; \text{ return } B \}.$$

Wypisz elementy zbiorów $Alg1(\emptyset, 7)$ i $Alg2(\mathbb{N}, 2)$ oraz wyznacz ich sumę, iloczyn, różnicę oraz dopełnienie przyjmując za uniwersum zbiór liczb naturalnych $\Omega = \mathbb{N}$.

9. Rozważmy program $Pr_2(n) = \{x := 0; y := 0; \text{while } y \geq 0 \text{ do } y := y + 1; x := y \cdot n; \text{ od}\}$. Niech $\mathbb{N}(n)$ oznacza zbiór wszystkich wartości x osiągalnych poprzez wykonanie programu $Pr_2(n)$. Które z poniższych zależności są prawdziwe?

- (a) $\mathbb{N}(2) \cap \mathbb{N}(3) = \mathbb{N}(6)$,
- (b) $\mathbb{N}(3) \subset \mathbb{N}(6)$,
- (c) $\mathbb{N}(6) \cup \mathbb{N}(3) = \mathbb{N}(3)$,
- (d) $\mathbb{N}(2) \setminus \mathbb{N}(4) = \emptyset$.

10. Niech $n \in \mathbb{N} \setminus \{0\}$ i niech $\mathbb{Z}_n = \{0, 1, 2, \dots, n - 1\}$.

- (a) Czy zbiór $\mathbb{Z}_5$ jest podzbiorem zbioru $\mathbb{Z}_6$?
- (b) Wymień wszystkie elementy zbioru $P(\mathbb{Z}_2)$.
- (c) Czy zbiory $A = (\mathbb{Z}_6 \setminus \mathbb{Z}_4) \cup \mathbb{Z}_3$ i $B = \mathbb{Z}_5$ są równe?
- (d) Wyznaczyć $\mathbb{Z}'_3$ przy założeniu, że zbiorem uniwersalnym jest $\mathbb{Z}_{10}$.

11. Niech $\Sigma = \{a, b\}$, $A = \{a, b, aa, bb, aaa, bbb\}$, $B = \{w \in \Sigma^* : \text{długość}(w) \leq 2\}$ i $C = \{w \in \Sigma^* : \text{długość}(w) \geq 2\}$ oraz niech Σ^* będzie zbiorem uniwersalnym. Wyznacz:

- (a) $B', B' \cap C'$,
- (b) $A \cap C, A \setminus C, \Sigma \setminus B$,
- (c) $P(\Sigma)$.

12. Rozważmy programy

$$Pr_3 = \{x := -2; \text{while } |x| < 3 \text{ do } x := x + 1; \text{ od}\},$$

$$Pr_4 = \{x := 0; y := 1; \text{while } y < 28 \text{ do } x := x + 1; y := 3^x \text{ od}\}.$$

Niech A oznacza zbiór wszystkich wartości x osiągalnych poprzez wykonanie programu Pr_3 oraz niech B oznacza zbiór wszystkich wartości x osiągalnych poprzez wykonanie programu Pr_4 . Wypisz lub narysuj elementy zbioru:

- (a) $\{(m, n) \in A \times B : m < n\}$,
- (b) $\{(m, n) \in B \times A : m < n\}$,
- (c) $\{(m, n) \in A \times B : \min\{m, n\} < 0\}$,
- (d) $\{(m, n) \in B \times A : m + n \text{ jest liczbą pierwszą}\}$.

13. Wyznaczyć $\bigcap_{t \in T} A_t$ oraz $\bigcup_{t \in T} A_t$ gdy:

- (a) $T = \{2, 3, 4\}$, $A_t = \mathbb{Z}_t$, gdzie $\mathbb{Z}_t = \{0, 1, 2, \dots, t - 1\}$
- (b) $T = \{1, 2, 3\}$, $A_t = [t - 3, t + 1]$.

14. Wyznaczyć $\bigcap_{n=1}^{\infty} A_n$ oraz $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n$ gdy:

- (a) $A_n = \mathbb{Z}_n$, gdzie $\mathbb{Z}_n = \{0, 1, 2, \dots, n - 1\}$,
- (b) $A_n = \mathbb{Z}(n)$, gdzie $\mathbb{Z}(n)$ oznacza zbiór wszystkich liczb całkowitych podzielnych przez n ,

- (c) $A_n = [0, \frac{1}{n}]$.
15. Udowodnić, że dla dowolnych rodzin $\{A_t\}_{t \in T}$ oraz $\{B_t\}_{t \in T}$:
- (a) $\bigcap_t (A_t \cap B_t) = \bigcap_t A_t \cap \bigcap_t B_t$,
- (b) $\bigcup_t (A_t \cap B_t) \subseteq \bigcup_t A_t \cap \bigcup_t B_t$.
16. A i B oznaczają zbiory niepuste. Jaki jest związek między tymi zbiorami, jeśli:
- (a) $(A \cup B) \subseteq B$,
- (b) $A \subseteq (A \cap B)$,
- (c) $A \subseteq (A \setminus B)$,
- (d) $A \cup B = B$.
17. Czy istnieją zbiory A , B i C takie, że $A \cap B \neq \emptyset$, $A \cap C = \emptyset$, $(A \cap B) \setminus C = \emptyset$?
18. Wskaż, które ze zdań są prawdziwe, a które fałszywe. Dla każdego fałszywego zdania podaj kontrprzykład.
- (a) Jeśli $A \cap B = A \cap C$, to $B = C$.
- (b) $(A \cap \emptyset) \cup B = B$ dla wszystkich zbiorów A , B .
- (c) $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup C$ dla wszystkich zbiorów A , B , C .
19. Udowodnić, że dla dowolnych zbiorów A , B , C :
- (a) $(A \cup B)' = A' \cap B'$,
- (b) $A \setminus B = A \setminus (A \cap B)$,
- (c) $A \setminus (A \setminus B) = A \cap B$,
- (d) $A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$,
- (e) $A \cap B \subseteq C \Rightarrow A \subseteq B' \cup C$,
- (f) $(A \setminus B) \cup B = A \Rightarrow B \subseteq A$.
20. Sprawdzić, czy dla dowolnych zbiorów A , B , C prawdziwe są następujące równości:
- (a) $A \times (B \cup C) = (A \times B) \cup (A \times C)$,
- (b) $A \cap (B \times C) = (A \cap B) \times (A \cap C)$.
21. Różnicą symetryczną dwu zbiorów A i B nazywamy zbiór $A \oplus B = (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$. Dowieść, że:
- (a) $A \oplus B = B \oplus A$,
- (b) $A \cap (B \oplus C) = (A \cap B) \oplus (A \cap C)$.